

Bedrijfseconomie in Balans, 9^e druk, havo, Hoofdstuk 12 Organisatie en maatschappij Samenvatting d.d. 8-8-2022

12.1 Ondernemers en organisaties

Ondernemingen of commerciële organisaties zijn organisaties die naar winst streven. *Niet-commerciële organisaties* zijn organisaties die niet naar winst streven maar een ander doel hebben. Een *organisatie* is een samenwerkingsverband van mensen die bepaalde doelen willen bereiken.

De *rechtsvorm* is de juridische vorm van de organisatie.

Organisaties worden geleid door het *management*. *Taken* van het management zijn het:

- *bepalen van de doelstellingen* van de organisatie. Een organisatie streeft naar doelen en werkt deze uit in doelstellingen. Van boven naar beneden (topmanagement – middenmanagement – lager management) zijn dit *strategische, tactische* en *operationele* doelstellingen. Er worden *eisen* aan doelstellingen gesteld: deze doelstellingen moeten *duidelijk, acceptabel, haalbaar* en *niet strijdig* zijn;
- *plannen*. Dit is de gedetailleerde uitwerking van de doelstellingen;
- *organiseren*: het scheppen van doelmatige verhoudingen tussen mensen, middelen en handelingen om een bepaald doel te bereiken;
- *geven van leiding*. Hierbij begeleidt de manager de activiteiten van de verschillende werknemers en afdelingen;
- *controleren*. Dit is het nagaan of medewerkers hun taken zo doelmatig mogelijk uitvoeren.

Communiceren is het uitwisselen van informatie tussen een zender en een ontvanger → *intern* binnen de organisatie en *extern* tussen de organisatie en buitenwereld.

Een *informatiesysteem* is het geheel van personen, hulpmiddelen en activiteiten dat gericht is op het verzamelen, verwerken en verstrekken van gegevens om te kunnen voorzien in de informatiebehoeften van personen binnen en buiten de organisatie. Alle activiteiten daarbij zijn onderdeel van het *informatievoorzieningsproces*.

Het doorlopende proces van de overdracht van informatie leidt tot *informatiestromen*.

Informatie: gegevens die de kennis van de ontvanger vergroten. Gegevens zijn feiten op zich.

Informatie moet aan de volgende eisen voldoen:

- *betrouwbaar*: dus juist en volledig;
- *relevant*: de informatie moet zoveel mogelijk aansluiten op de informatiebehoeften;
- *tijdig*: de informatie moet er op het juiste moment zijn.

12.2 Omvang

Bij de *absolute grootte* gaat het om een meetbare omvang.

Bij de *relatieve* omvang bereken we de grootte van een onderneming in verhouding tot een andere onderneming.

Het *marktaandeel van de afzet* bereken je als

$$\frac{\text{afzet van de onderneming in een bepaalde regio over een bepaalde periode}}{\text{totale afzet van alle ondernemingen in een bepaalde regio over een bepaalde periode}} \times 100\%$$

Het *marktaandeel van de omzet* bereken je als

$$\frac{\text{omzet van de onderneming in een bepaalde regio over een bepaalde periode}}{\text{totale omzet van alle ondernemingen in een bepaalde regio over een bepaalde periode}} \times 100\%$$

De *marktpositie* is de plaats die de onderneming met haar producten inneemt in de markt ten opzichte van de concurrentie. De *marktleider* heeft het grootste marktaandeel.

12.3 Maatschappelijke behoeften

Organisaties voldoen aan *maatschappelijke behoeften* door het leveren van producten, het bieden van werkgelegenheid, werken aan innovatie, leveren van een inkomen en leveren van belastingopbrengsten.

12.4 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Een onderneming onderneemt *maatschappelijk verantwoord* (MVO) door vrijwillig bij te dragen aan een betere samenleving en een schoner milieu. Ze richt zich op de combinatie van drie factoren: *people, planet* en *profit*.

De *arbowet* geeft regels over de veiligheid en gezondheid van de werknemers.

Greenwashing is als een onderneming naar de klant toe communiceert veel aan MVO te doen, maar ze dat in werkelijkheid niet doet of alleen maar zolang de wet er haar toe verplicht.

12.5 Accountant

De *controleverklaring* is een verklaring waarin de accountant over het resultaat en vermogen (dus ook eigen vermogen) oordeelt. De accountant verklaart dat beide bedragen een *getrouwe weergave* zijn van de werkelijkheid. Getrouw omvat betrouwbaar, aanvaardbaar, rechtmatig en toereikend.

- *Betrouwbaar*: juist, volledig en tijdig. Alle cijfers moeten juist, volledig en in het juiste jaar verantwoord worden.
- *Aanvaardbaar* is een waardering van de cijfers volgens de wet- en regelgeving.
- *Rechtmatig* heeft te maken met het terecht zijn van de kosten, dit is een nadere uitsplitsing van juist.
- Bij *toereikend* vraagt de accountant zich af of de bedragen op de juiste plaats in de jaarrekening staan en of deze schriftelijk goed zijn toegelicht.

Social accounting is het vrijwillig laten controleren of de beweringen over MVO betrouwbaar zijn.